

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej
Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 4

Poznań, dnia 15 lutego 1938

ROK 17

Wydawca: Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu
ul. Rzeczypospolitej nr. 1

Telefon nr. 25-95

✂ Węgiel - Koks hutniczy - Brykiety ✂

z kopalń krajowych i zagranicznych poleca

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy Sp. z o. odp.

Telefony: 23-77, 37-77

Poznań, plac Wolności 10

Adres telegraf.: Zapol

SPRZEDAŻ DETALICZNA

na własnej składnicy kolejowej nr. 35, ul. Przemysłowa

Telefony: 23-77, 37-77

H. CEGIELSKI, ^{Sp.} ~~Akc.~~ POZNAŃ

Adres telegr. „HACEGIELSKI“

Telefon 70-56

Produkuje w swoich zakładach:

Parowozy i wagony kolejowe.

Kotły parowe do największych wymiarów, najwyższych ciśnień i przegrzewu pary.

Ekonomizery patent „STIERLE“.

Ruszt mechaniczne.

Aparaty dla przemysłu chemicznego.

Kompletne instalacje dla cukrowni, gorzeln, syropiarni.

Lokomobile parowe.

Zbiorniki do gazów i płynów.

Wieże antenowe. — Urządzenia transportowe.

Specjalne wyroby mechaniczne precyzyjne.

Odlewy żeliwne, stalowe i z brązu.

Urządzenia chłodnicze dla drobnego przemysłu.

Narzędzia wszelkiego rodzaju.

Maszyny rolnicze.

Kosztorysy bezpłatnie na żądanie.

Wytwórnia Fotochemiczna Poznań ul. Wielka 14

Poleca doskonałe polskie

PŁYTY: Super Ero Orto Antihalo, Super Ero Avia, Ero Biplanochrom

BŁONY: Ero Prestochrom, Ero Awangarda

PAPIERY: Omnilux, Bromero, Bromero-Rex, Mistrzowskie, Vapresto

w różnych gradacjach i powierzchniach

oraz **CHEMIKALIE DOZOWANE**

Sytuacja gospodarcza Polski w r. 1937 według Banku Gospodarstwa Krajowego.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje położenie gospodarcze Polski w roku 1937: Doznało ono wyraźnej poprawy zarówno w dziedzinie produkcji i wymiany, jak i na odcinku pieniężno-kredytowym. Trwający od czterech przeszło lat zwykły ruch wskaźników gospodarczych przybrał na sile i stał się powszechniejszy, obejmując wszystkie prawie gałęzie życia gospodarczego. Wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się w stosunku do 1936 r. o 18%, w porównaniu zaś z najniższym poziomem kryzysowym z 1932 r. zwyżkował o przeszło 57%.

Silnie zwiększony ruch inwestycyjny i budowlany przyczynił się przede wszystkim do wzrostu wytwórczości przemysłów produkcyjnych i surowcowych, głównie zaś w hutnictwie żelaznym i kopalnictwie rud, w przemyśle metalowo-maszynowym, mineralnym, drzewnym, częściowo również w chemicznym. Jednocześnie zwiększająca się wskutek wzrostu zatrudnienia i dochodów siła nabywczą ludności, stwarzała lepsze warunki zbytu dla artykułów przemysłowych oraz produktów rolniczych. Czynnikiem ożywienia była również pomyślniejsza koniunktura wywozowa dla szeregu artykułów. Wzrastający jednak silniej przywóz surowcowy i inwestycyjny spowodował saldo bierne w bilansie handlowym na sumę kilkudziesięciu milionów złotych. W ogólnym procesie zwyżkowym niewątpliwie znaczny udział miało również rolnictwo, dzięki poprawie cen artykułów rolniczych, głównie zbóż oraz korzystniejszemu stosunkowi cen rolniczych do przemysłowych — mimo mniejszego urodzaju zbóż oraz nieurodzaju pasz w ostatnim roku gospodarczym.

Rynek pieniężno-kredytowy odznaczał się w r. ub. dużą płynnością, spowodowaną silnym wzrostem wkładów przy daleko słabszym rozszerzeniu działalności kredytowej banków. Stan wkładów w instytucjach finansowych podniósł się bowiem o około 600 miln. zł, osią-

gając na koniec roku przeszło 3.8 mild. zł. Wzrastająca płynność życia gospodarczego przyczyniła się do poprawy wypłacalności oraz stworzyła warunki do obniżania ceny pieniądza. Wywarło to korzystny wpływ na rynek lokacyjny, powodując zwłaszcza pod koniec roku wzmoczone lokaty w papierach wartościowych i dużą poprawę ich kursów.

Korzystne tendencje rozwojowe występujące od początku roku, utrzymały się również w grudniu. Ultimo roczne w bankach zostało zlikwidowane bez żadnych trudności dzięki dalszemu silniejszemu przyrostowi wkładów oraz dużej płynności przedsiębiorstwa. Operacje kredytowe w związku z płatnościami na koniec roku wzrosły przy większym wykorzystaniu zezwów kredytowych w instytucji emisyjnej. Dzięki wzrastającym dochodom skarbowym równowaga budżetu państwowego została w ciągu ub. r. utrwalona i zwłaszcza miesiąc grudzień przyniósł znaczniejszą nadwyżkę dochodów nad wydatkami.

Ogólny stan produkcji przemysłowej, mimo osłabienia ruchu w niektórych gałęziach sezonowych, utrzymał się do końca roku na wysokim poziomie. Obliczany przez Instytut Badania Koniunktur wskaźnik produkcji, podniósł się w grudniu o około 2% do 88.3 (podstawa 1928 — 100). Wydobycie i zbył węgla były większe, nieco słabiej natomiast pracował przemysł naftowy. Wysoki stan produkcji hut żelaznych, przekraczający znacznie poziom z lat wysokiej koniunktury, przyczynia się do wybitnej poprawy w kopalnictwie rud. Również w przemyśle przetwórczym utrzymany został ogólnie wysoki stan zatrudnienia, zwłaszcza jeżeli chodzi o dobra produkcyjne. Ze względu na ograniczenie pracy w wybitnie sezonowych branżach, a zwłaszcza przy robotach publicznych, liczba zatrudnionych spadła w grudniu. Jak corocznie w miesiącach zimowych, stan bezrobotnych doznał silniejszego wzrostu.

Inwestycje i zbędny import.

Mówi się stale o wielkim postępie polskiego przemysłu i o powstających z roku na rok nowych działach produkcji. Mimo niezaprzeczonego rozwoju naszego przemysłu, dopiero obecnie, w trakcie prowadzonych na szeroką skalę prac inwestycyjnych, widzi się, jak duże braki wykazuje nasz przemysł, że nie produkuje jeszcze wielu artykułów, nawet o nieskomplikowanych sposobach wytwórczości. Braki te uzewnętrznili się z całą siłą na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego, gdzie inwestycje są prowadzone najintensywniej. Okazuje się, że nie wyrabiamy dotychczas tak prymitywnych niemal towarów, jak miary taśmowe, będące artykułem masowym, mikrometrów, uchwytów do wiertarek, piłek laubsegowych. Wymieniliśmy zaledwie kilka artykułów sprowadzanych z zagranicy w znacznych ilościach, a których produkowanie w Polsce nie nastręcza specjalnych trudności. Okazuje się jednak, że w licznych wypadkach sprowadzamy dla prowadzonych w Polsce inwestycji artykuły produkowane w kraju, lecz niedostatecznie zareklamowane. Przytoczmy dla przykładu import wiertel spiralnych. Gdy zapytaliśmy się w jednym z powstających zakładów przemysłowych w COP, dlaczego importuje się je z zagranicy, oświadczone nam,

że jest to konieczność, wobec nieposiadania tego typu wiertel krajowych. Tymczasem według naszych informacji, wiertła spiralne są produkowane przez „Hutę Pokój”.

Jest to jeden przykład z wielu. Przemysł polski niedostatecznie popularyzuje swoją produkcję, co czynić winien szczególnie obecnie, wobec prac inwestycyjnych w Polsce. W tym celu, naszym zdaniem, winien wyzyskać przede wszystkim okazję, przy pomocy której można stosunkowo tanim kosztem zobrazować całość polskiej produkcji przemysłowej. Dobrą pod tym względem okazją są Targi Poznańskie, które winny być wyzyskane przez przemysł krajowy dla zobrazowania całości swej produkcji i wykazania zbędności importu w tych działach wytwórczości, które nie są jeszcze dostatecznie znane.

Jednocześnie Targi Poznańskie możnaby wyzyskać dla zobrazowania braków w najprymitywniejszych działach produkcji przemysłowej, które niewielkim nakładem kapitałowym możnaby uruchomić. Zagadnienie to nabiera szczególnej aktualności w obecnej dobie robót inwestycyjnych w Polsce.

Sposoby hamowania etatyzmu.

Według zapowiedzi Ministra Romana w Sejmie, który omówił prace Komisji Antyetatystycznej i zapowiedział opublikowanie sprawozdania tej Komisji wraz z uwagami odnośnych resortów, generalne wytyczne, jakimi rząd zamierza się kierować przy unormowaniu zagadnienia etatyzmu, dają się ująć w następujących punktach:

1) przedsiębiorstwa, których pozostawienie w zarządzie państwa uznane będzie za zbędne, zostaną sprzedane w ręce prywatne, oczywiście w ręce kapitału polskiego, względnie ulegną likwidacji;

2) tworzenie nowych przedsiębiorstw państwowych oraz nabywanie przez Skarb Państwa udziałów na pod-

stawie specjalnego uzasadnienia będzie wymagało uchwały Rady Ministrów, a przedsiębiorstwa nieskomercjalizowane opłacać będą nieco wyższy podatek obrotowy, tak, by wyrównać obciążenia i zdolności konkurencyjne z dobrze zorganizowanymi i prowadzonymi przedsiębiorstwami prywatnymi;

3) państwowe przedsiębiorstwa skomercjalizowane obłożone zostaną specjalną opłatą na rzecz Skarbu Państwa;

4) kontrola nad działalnością przedsiębiorstw państwowych oraz gestia udziałów w przedsiębiorstwach mieszanych zostaną w ten sposób zreorganizowane, aby jednolitość polityki na tym odcinku była zachowana.

Luty w akcji komitetów bezrobocia.

Akcja Pomocy Zimowej dla bezrobotnych weszła obecnie w miesiąc, który jak dotąd, wskutek łagodnej temperatury zapowiada się bardzo korzystnie, czym odbija się wybitnie od tego samego miesiąca w ubiegłorocznej akcji, dla której miesiąc luty był miesiącem największego nasilenia całej akcji.

Niespodzianie nastąpiły silne mrozy i związane z tym opóźnienie transportów węgla, przydzielonego z Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym, mimo przerzucenia przez Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego na najbardziej zagrożone brakiem opału ośrodki, zmusiły szereg Komitetów Powiatowych do nabycia węgla na rynku prywatnym, co pociągnęło za sobą poważne a nieprzewidziane wydatki. Równocześnie mrozy zniżyły

Komitety Powiatowe do objęcia pomocą zimową również robotników rolnych, którzy w zasadzie nie byli uprawnieni do korzystania z pomocy zimowej. Spowodowało to znaczny wzrost liczby bezrobotnych i dzieci korzystających z akcji Pomocy Zimowej. O ile w styczniu ub. r. korzystało z pomocy zimowej na terenie województwa poznańskiego 56.085 dorosłych i 41.565 dzieci, o tyle liczby te wzrosły w lutym do 63.857 dorosłych i 56.996 dzieci.

Należy przypuszczać, że doświadczenie ubiegłoroczne będzie dla Komitetów Powiatowych przestrogą i tegoroczny miesiąc luty, choćby miał nawet przynieść silną falę mrozów, nie będzie dla akcji Pomocy Zimowej przedstawiał już tych trudności, jakie luty przyniósł całej akcji w roku ubiegłym.

Skarb. - Finanse

Nadwyżka budżetowa w styczniu wynosi 2.442.000 złotych.

Tymczasowe zamknięcia rachunków skarbowych za miesiąc styczeń 1938 r., t. j. za 10-ty miesiąc okresu budżetowego wykazują: Dochody w kwocie 188.319.000 złotych i wydatki w kwocie 185.877.000 zł. Nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosi więc 2.442.000 zł.

W porównaniu z wynikami grudnia 1937 r. dochody w styczniu br. są niższe o 25.637 tys. zł, a to głównie wskutek przypadającej w grudniu płatności świadectw przemysłowych. Oczywiście, zgodnie z zasadą miesięcznego budżetowania, również wydatki w styczniu rb. niższe były w porównaniu z grudniem 1937 r. o 23.490 tys. złotych.

Odpowiedzialność dzierżawcy przedsiębiorstwa za zaległości podatkowe właściciela.

Sąd Najwyższy w wyroku Izby Cywilnej z dnia 10 czerwca 1937 r. C. II. 243/37 stanął na stanowisku, iż dzierżawca przedsiębiorstwa przemysłowego nie odpowiada za zaległości podatkowe właściciela przedsiębiorstwa. Uzasadniając ten wyrok, Sąd Najwyższy wyszedł z założenia, że skoro przepisy Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) nakładają w art. 135 odpowiedzialność za podatek przemysłowy na majątek ruchomy, który należy do przedsiębiorstwa, przeto zobowiązany jest tylko przedsiębiorca-egzekut,

któremu wymierzono podatek przemysłowy. Odpowiedzialność za podatek ciąży więc na majątku należącym do egzekuta i nie może dotyczyć rzeczy cudzych, na których przedsiębiorcy-egzekutowi nie służą żadne prawa i które nie należą do przedsiębiorstwa egzekuta. Obojętną więc jest rzecz, że należące do dzierżawcy przedmioty znajdują się w dzierżawionym przedsiębiorstwie przemysłowym.

Opłata stemplowa od wtórników ksiąg kotłowych.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu po porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu udzieliło pismem z dnia 15 grudnia 1937 r. Nr. PA III/2/36 (okólnik Nr. 65) następujących wyjaśnień w powyższej sprawie:

Podania właścicieli kotłów parowych, wnoszone do Urzędu Wojewódzkiego (Komisariatu Rządu na m. st. Warszawa) o wydanie wtórników utraconych ksiąg kotłowych podlegają opłacie stemplowej w wysokości zł 5,— i po 50 gr. od każdego załącznika w myśl art. 145 ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 404 z 1935 r.). Do podań tych nie ma zastosowania zwolnienie od opłat stemplowych, przewidziane w p. 23 art. 142 powołanej ustawy, gdyż ma ono zastosowanie jedynie wówczas, gdy pewien stan faktyczny, który w myśl obowiązujących przepisów stwarza obowiązek postarania się o świadectwo urzędowe, nie ulega żadnej zmianie na skutek nieposiadania tego świadectwa, gdy za to nieposiadanie świadectwa powoduje wymierzenie kary. Powołany przepis nie ma więc zastosowania, gdy od posiadania świadectwa zależy istnienie uprawnienia.

Oplacie stemplowej podlegają również poświadczenia zgodności sporządzonych przez Urząd Wojewódzki odpisów pozwoleń na ustawienie kotła, dla kotłów stałych, bądź pozwoleń na odbiór techniczny kotła, dla kotłów ruchomych. Oplata ta w myśl art. 157 powołanej ustawy o opłatach stemplowych, wynosi zł 2,— od każdej pełnej lub zaczętej stronicy. Takiej samej opłacie stemplowej podlegają poświadczenia zgodności odpisów świadectw umieszczonych w formie pieczętki na rysunkach kotłów, wzgl. na rysunkach pomieszczeń kotłów.

Powyższa opłata stemplowa należy się jedynie od poświadczeń dokonywanych przez Urząd Wojewódzki, poświadczenia zaś dokonywane przez Stowarzyszenia Dozoru Kotłów, nie podlegają opłacie stemplowej.

Prawidłowość ksiąg handlowych.

(system i forma)

Prawidłowe księgi handlowe winny być prowadzone w myśl zasad Kodeksu Handlowego, zasad księgowości i zwyczajów handlowych (art 81 Ord. Pad.) i wtedy stanowią one podstawę do wymiaru podatków.

Pierwszym warunkiem, jaki spełnić muszą księgi handlowe jest **odzwierciedlenie całokształtu interesów** przedsiębiorstwa (8099/31) zupełności wpisów, ich rzetelności, oraz rozpoznanie ich istoty (4360/27). Rodzaj ksiąg i zewnętrzne (formalne) ich znamiona muszą odpowiadać przepisom prawa handlowego i zasadom buchalteryjnym (3563/27), poza tym jednakże „płatnicy mogą sobie wybrać taki sposób prowadzenia ksiąg handlowych, jaki uznają dla swego przedsiębiorstwa za wystarczający i właściwy z uwagi na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa“ (8838/33).

Wystarczającymi powodami do zarzucenia nieprawidłowości ksiąg będą zarówno „**wyszkrobanie pozycji** w księgach zasadniczych kupca, a więc usunięcie pierwotnej treści wpisu“ (8516/34), jak też i „**powtarzające się poprawki**“ (jako podstawa wadliwości formalnej) (9500/34).

Prowadzenie w przedsiębiorstwie przemysłowym **księgi pomocniczej**, do której są zapisywane ilości zużytych w produkcji materiałów i przenoszenie z tej księgi, w pewnych odstępach czasu, wyników na rachunek, grupujący różne wydatki, nie jest sprzeczne z zasadami prawidłowego księgowania (9571/31).

Jeżeli takie księgi pomocnicze stanowią jedną całość z księgami zasadniczymi, winny być uwzględniane przy ocenie prawidłowości ksiąg handlowych (6076/33). Nawet „samo stwierdzenie braku księgi głównej nie daje jeszcze podstawy do przyjęcia, iż w systemie księgowości, przyjętym przez płatnika, brak ten jest nie zgodny z zasadami buchalterii“ (8838/36).

Podobnie rzecz ma się z ew. brakiem **księgi składowej i magazynowej** w przedsiębiorstwie. (4507/33).

Prowadzenie ksiąg systemu **księgowości pojedynczej** nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu ich nieprawidłowości, ani też nie może być wyłączną podstawą

odrzućcenia bilansu za miarodajny rok operacyjny (2263/34).

„Tylko fakt istnienia pewnego konkretnego zwyczaju kupieckiego lub specjalnego prawidła księgowości może być w razie sporu między władzą a płatnikiem co do prawidłowości ksiąg, przedmiotem dowodu z biegłych“ (8102/34).

(Cyfry w nawiasie oznaczają sygnaturę wyroków w N. A. T.).

Odpowiedzialność karna za nieprowadzenie lub wadliwe prowadzenie ksiąg handlowych.

Niezależnie od przepisów szczegółowych, zawartych w Ordynacji Podatkowej i innych ustawach, również i kodeks karny z r. 1932 przewiduje od odpowiedzialności za nieprowadzenie, lub prowadzenie wadliwe ksiąg handlowych, przyczym wszczęcie sprawy może tu nastąpić z oskarżenia publicznego. (art. art. 280 i 281 k. k.).

Podpadają tu dwa stany faktyczne:

- 1) nieprowadzenie ksiąg, lub wadliwe ich prowadzenie przez osoby zobowiązanych do prowadzenia ksiąg.
- 2) prowadzenie ksiąg niezgodnie z prawdą, uszkadzanie ich, ukrywanie, przerabianie lub podrabianie.

„Dla zastosowania art. 281 k. k. nie wystarcza ustalenie, że księgowość kupiecką prowadzono nie prawidłowo — lub, że zapisy w książkach nie odpowiadały istotnemu stanowi rzeczy, lecz konieczne jest uzasadnione ustalenie, że sprawca świadomie prowadził księgowość niezgodnie z prawdą. Wina nieumylna (nieznajomość rzeczy, niedbalstwo, pomyłka) nie wystarcza do przypisania przestępstwa z art. 281 k. k.

Wadliwe prowadzenie księgowości, zatem prowadzenie jej wbrew przyjętym w tym względzie zasadom, wymaga do przyjęcia przestępstwa z art. 280 k. k. (wadliwe prowadzenie), ustalenia winy umyślnej za czyn świadomości sprawcy o wadliwości prowadzonej przezeń księgowości“. (2. XII. 1936—2 k. 1128/36).

„Bezładne prowadzenie ksiąg handlowych w związku z zawieszeniem wypłat z niedbalstwem nie jest w świetle nowego k. k. przestępstwem“. (20. II. 1934—3 k. 1383/33).

Transport.

Zabezpieczenie przesyłek kolejowych przed okradaniem.

Izba Przemysłowo-Handlowa zawiadamia, że Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu niezależnie od obowiązujących przepisów służbowych o odprawie i przewozie towarów kolejami żelaznymi wydała jak najdalej idące zarządzenia, zmierzające do wykonywania przewozów przesyłek w ogólności, a zwłaszcza wartościowych w warunkach zapewniających przesyłkom tym

maximum bezpieczeństwa, a do osiągnięcia tego celu dążyć nieustannie wszelkimi rozporządzalnymi środkami.

W dobrze pojmowanym interesie własnym i klientów Dyrekcja docenia należycie reklamacje i zażalenia stron już z uwagi na moment informacyjności takich doniesień, zauważa jednak, że do skutecznego zwalczania kradzieży przyczyni się w znacznej mierze nadawanie do przewozu koleją przesyłek wartościowych we właściwym opakowaniu, dostatecznie zabezpieczającym towar przed okradzeniem, a więc w skrzyniach mocnych, umocnionych dodatkowo listwami, plombowanych i opasanych taśmą stalową, zaopatrzoną w klamrę firmową.

Opakowanie takie stosuje obecnie z powodzeniem wiele firm.

Odpowiedzialność nadawcy przesyłki wobec kolei.

„Opowiedzialność nadawcy za niezgodność z rzeczywistością, niedokładność i nie dostateczność oświadczeń w liście przewozowym dotyczy jedynie odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną kolei przez wprowadzenie jej w błąd przy podaniu poszczególnych danych co do towaru przewozowego i uzyskaniu ulg, jakie nadawcy nie przysługują i nadawca nie jest odpowiedzialny za niewykreślenie w liście przewozowym klauzul, nie zmieniających charakteru przesyłki“. (15. III. 1932. C. III. Rw. 101/32).

Targi i Wystawy.

Zadania przemysłu polskiego wobec COP'u.

Rok bieżący 1938 zapowiada się wprost rekordowo dla grupy przemysłu artykułów wytwórczych. Państwo poświęca z roku na rok zwiększające się środki finansowe na inwestycje. W tym roku zmobilizuje ni mniej ni więcej jak miliard złotych na ten cel, z czego bardzo znaczna część pójdzie na prace w Centralnym Okręgu Przemysłowym.

Jakkolwiek byśmy oceniali ekonomiczne uzasadnienie działalności inwestycyjnej państwa, stanowi ona fakt realny, który wywierać musi głęboki wpływ na rozmiary i tętno życia gospodarczego kraju. Tworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego stawia wielkie i wielostronne zadania naszemu aparatowi wytwórczemu. Dla inicjatywy prywatnej otwierają się nowe rozległe pola działania. Przemysłowiec, mający poczucie rzeczywistości, nie będzie wszczynął sporu na temat: czy państwo słusznie robi, podejmując inwestycje pionierskie, lecz zbada możliwości współdziałania w tej akcji państwowej, rozszerzy swoją produkcję lub uruchomi nowe jej działy. Jednym słowem, jeśli zasługuje na nazwę przedsiębiorcy, wyzyska nadarżającą się okazję znacznego rozszerzenia zakresu swej pracy.

Samo rozszerzenie produkcji — ilościowe i kierunkowe — wszakże nie wystarczy. Trzeba, aby ta produkcja znalazła zbyt i ażeby wytrzymała porównanie z wytworami firm konkurencyjnych, krajowych i zagranicznych. Wszystkie przedsiębiorstwa postępowe rozumieją tę konieczność, to też nie zdziwiliśmy się, gdy oświadczone nam w dyrekcji Targów Poznańskich, że nigdy bodaj jeszcze nie było o tym czasie tak licznych zgłoszeń firm zwłaszcza przemysłu metalowego, jak w roku bieżącym.

Najbliższe Targi Poznańskie (początek maja rb.) będą zatem stanowiły bogaty przegląd tego, co przemysł

polski sprzedać może w Centralnym Okręgu Przemysłowym.

M. CH.

Targi Katowickie.

Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej w Katowicach podaje do wiadomości, że **X Targi Katowickie** odbędą się w Katowicach przy parku Kościuszki w czasie od 22 V—6 V 1938 r.

Zgłoszenia wystawców przyjmuje i udziela informacji Śląskie Towarzystwo w Katowicach, ul. Stawowa 14.

Wiosenne Targi Lipskie.

Wiosenne Targi odbędą się w Lipsku w r. 1938 w czasie od 6—11 marca włącznie,

Targi zwiedzane są corocznie przez kilkadziesiąt tysięcy kupujących i posiadały ostatnio 9.000 wystawców. — O bliższych szczegółach Targów i licznych zniżkach i udogodnieniach dla zwiedzających informacji udzielią biura podróży, oraz delegatura Targów w Poznaniu, ulica Kantaka 6.

Targi w Brukseli.

Coroczne wiosenne Targi w Brukseli, ośmnaste z kolei, trwać będą w roku bieżącym od 13 marca do 27 marca.

Są to najdłuższe, jeżeli chodzi o czas trwania, wiosenne Targi w Europie. Ponadto w ciągu marca, obok wymienionych osobno Targów Lipskich, odbędą się Targi w Pradze, w Lyonie i w Utrechcie.

Z życia Związku

Zebranie Rady Związku Fabrykantów.

Dnia 7 lutego br. odbyło się posiedzenie Rady Związku Fabrykantów, któremu przewodniczył p. Prez. Fr. Maciejewski.

Z okazji 10-lecia pracy w Związku p. Mgr. A. Pedy, przewodniczący złożył Jubilatowi gratulacje i podziękowanie za dotychczasową owocną pracę.

W toku zebrania dyskutowano m. in. nad zwołaniem bieżącym roku zjazdu przemysłu Wielkopolskiego i Pomorskiego na którym po wygłoszeniu referatów uzgodnione mają być rezolucje. Rada zgodziła się zasadniczo na odbycie zjazdu i wybrała specjalną Komisję dla uzgodnienia programu zjazdu, który winien być w swoim czasie przedłożony Radzie do rozpatrzenia.

Po omówieniu szeregu aktualnych spraw Związku, sprawozdanie z czynności za ostatni czasokres złożył p. dyr. Łyczywek.

Zebranie Sekcji Metalowej i Motoryzacyjnej.

Ostatnio odbyło się w sali posiedzeń Związku Fabrykantów przy ul. Rzeczypospolitej 1, posiedzenie Sekcji metalowej i motoryzacyjnej, któremu przewodniczył wiceprezes Sekcji Metalowej p. inż. O. Grzymałowski. Porządek obrad tego zebrania przewidywał m. in. referat p. inż. Ślawińskiego n. t. „Zagadnienie bezpieczeństwa pracy w przemyśle, a w szczególności w przemyśle metalowym“, oraz kwestię dostawy różnych części i narzędzi do samochodów, motocykli itp. przez członków Sekcji motoryzacyjnej dla fabryk pojazdów mechanicznych w Polsce.

W dalszym ciągu omawiano uzyskanie przez poszczególne przedsiębiorstwa zniżki składek na rzecz

Z. U. S. przy wprowadzeniu ulepszeń w urządzeniu fabryk. Zebrani zwrócili się do Prezydium Związku Fabrykantów z prośbą, by poczyniono wstępne kroki do zrealizowania tej możliwości przez wspólną akcję Sekcji metalowej i motoryzacyjnej.

W dyskusji nad sprawą uzyskania przez tut. warsztaty dostaw dla fabryk pojazdów mechanicznych zabierali głos pp. inż. Grzymałowski, dyr. Łyczywek, r. Radajewski. Celem przeprowadzenia tego zagadnienia Związek Fabrykantów w najbliższym czasie poczyni odpowiednie starania w „Grupie Przemysłu Motoryzacyjnego” przy Polskim Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie.

Pod koniec obrad, w wolnych głosach p. dyr. Łyczywek podał zebranym do wiadomości różne aktualne sprawy z czynności Związku.

Posiedzenie Sekcji Browarniczej.

Dnia 8 b. m. odbyło się na sali posiedzeń Związku Fabrykantów zebranie Sekcji przemysłu browarniczego z bardzo obszernym porządkiem obrad. Posiedzeniu przewodniczył prezes sekcji p. dyr. Naganowski.

M. i. omawiana była sprawa utworzenia Rady Naczelnej Browarów w Polsce, z siedzibą w Warszawie, do której przystąpić ma również Sekcja Browarnicza naszego Związku. W sprawie tej odbyła się dn. 9 b. m. w Warszawie konferencja delegatów istniejących pięciu Związków regionalnych.

Z Zebrania Sekcji Przemysłu Ceramicznego.

Dnia 10 bm. odbyło się na sali Związku Fabrykantów posiedzenie Sekcji Ceramicznej, na które zaproszono także dotąd do Związku jeszcze nie należące cegielnie.

Najważniejszym punktem obrad było wypośredkowanie cegielń, które gotowe byłoby dostarczać cegłę na budowę osad powstających przy parcelacji majątków ziemskich, jak również stwierdzenie ceny za takie dostawy.

Informacje te potrzebuje Związek na konferencji, które odbywać się będą w Urzędzie Wojewódzkim.

Po omówieniu różnych innych spraw branżowych, przewodniczący zebrania p. Prezes Wł. Stopa po 2-godzinnych obradach posiedzenie solwował.

Różne.

Wskaźniki koniunktury.

Wskaźnik produkcji przemysłowej w grudniu r. ub. wyniósł 88.3, czyli wykazał wzrost o 1.7% w porównaniu z listopadem 1937 r., a o 15% w porównaniu z grudniem r. ub.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Polsce w grudniu r. ub. wyniósł 58.1, wobec 58.4 w październiku i listopadzie, 59.6 w sierpniu i wrześniu, 58.2 w styczniu r. ub. i 56.9 w grudniu 1936 r. (Podstawa 1928 — 100).

Bardzo znaczna poprawa na rynku zbytu żelaza wystąpiła w grudniu r. ub. w Polsce, wyrażająca się prawie

trzykrotnym wzrostem zleceń w stosunku do listopada. Poważny ten wzrost pozostaje w związku z otrzymaniem większej partii zamówień rządowych oraz pewnej nadwyżki zleceń ze strony przedsiębiorstw prywatnych, co godne jest podkreślenia, wobec niesprzyjających warunków sezonowych. Grudzień pod względem wysokości zamówień był rekordowym w całym roku 1937.

Wydobycie węgla w kraju było w r. 1937 o 21.75% wyższe od cyfr z r. 1936, ogólny zbył w kraju zwiększył się o 18.29%, produkcja koksu wzrosła o 31.56%, zbył o 29.73%, eksport o 3.98%. Brykietów wyprodukowano w tym czasie o 25.15% więcej, niż w r. 1936.

Ogół przewozów dziennych dokonanych przez PKP w grudniu 1937 wzrósł o 11.8% w porównaniu z tym samym miesiącem roku poprzedniego. Łączny naładunek w kraju wzrósł o 14.1%. W komunikacji wewnętrznej wzrost przeciętnych dziennych wagonów wyniósł 16.4%, wywóz przez granice lądowe i porty polskiego obszaru celnego o 7.1%. Natomiast w zakresie przyjęcia towarów od kolei zagranicznych zaznaczył się spadek przewozów o 11.9%, a w komunikacji tranzytowej spadek o 11.8%.

W okresie od listopada 1936 r. do grudnia 1937 r. wykupiono ogółem 763.414 świadectw przemysłowych, czyli znacznie więcej, niż w analogicznym okresie poprzednim, w którym świadectw takich wykupiono 715.397.

Teren przemysłowy przy C. O. P.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego znajduje się na sprzedaż teren o powierzchni 250 ha, nadający się na cele przemysłowe. Warunki nabycia są bardzo korzystne.

Bliższych informacji udzieli Wydział Powiatowy w Kolbuszowej (Nr. IV. 8-3/38).

Zniżka w hotelu dla członków Związku.

Ponieważ często członkowie Związku Fabrykantów muszą w sprawach zawodowych udawać się do stolicy, przeto dla wygody członków swych nawiązał Związek kontakt z jednym z pierwszorzędnych hoteli warszawskich. W wyniku porozumienia z hotelem „Bristol”, Warszawa, Krak. Przedmieście 42/44, przyznał hotel ten dla członków Związku, legitymujących się zaświadczeniem Związku, rabat od cennika hotelowego w wysokości:

15% od cen pokoju w cenie od 10,— zł,
20% „ „ „ z łazienkami.

Członkowie, którzy pragnęliby z powyższych ulg korzystać, proszeni są o uprzednie zwrócenie się do biura Związku o wydanie odpowiedniej legitymacji.

Wysokość składek socjalnych.

Jak P. T. Członkom zapewne wiadomo, Min. Op. Społ. poleciło w styczniu 1938 pobierać składki na ubezpieczenie emerytalne w wyższej skali z przed r. 1936. Dalsza decyzja zależy od Sejmu i Senatu.

Bank Związku Spółek Zarobkowych Sp. Akc.

Rok założenia 1886

Centrala: Poznań - Plac Wolności 15 — Oddziały we wszystkich większych miastach Polski
Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości

JADRA MORELOWE I a kaliforn. gorzkie MASE MARCEPANOWA i do pieczenia „PERSIPAN”
MARMOLADY owocową, cztero-owocową, truskawkową, wiśniową, porzeczkową i sliwkową (powidla)
MASŁO KAKAOWE, KOKOS MIELONY, PEKTYNĘ - „POMOSIN TP. ULTRA”
oraz inne artykuły cukiernicze najkorzystniej dostarcza firma

„CZEKOS” Czesław Kostąński Poznań I, pl. Sapieżyński 2

Drawska Odlewnia Żelaza i Fabryka Maszyn

INŻYNIER LUDWIK KEMBLIŃSKI i S-KA

DOSTARCZA:

1. łańcuchy transportowe, przegubowe systemu Ewart'a i sworzniowe,
2. żeliwo ciągliwe (t. zw. kowalne, lankute) o białym rdzeniu (europejskie) i o czarnym rdzeniu (amerykańskie) o wysokich właściwościach wytrzymałościowych, wydłużeniowych i obróbczych. Zastosowanie przy częściach do samochodów osobowych, ciężarowych, motocykli; dla wagonów, parowozów. armatury o wysokim ciśnieniu i t. p.

Drawski Młyn, (Woj. Pozn.)

**ŚNIEŻNO BIAŁE
ZŁĘBY**

PASTA DO ZĘBÓW
ODONTO

FALKIEWICZ-POZNAŃ
Fabryka Perfum i Kosmetyków zał. 1911 r. w Paryżu

ZWIŁKI WIELOWATKI
ZONOWSKI
STERYLIZOWANE OZONEM

ŻAR
SP. AKC.
NOWY TOMYŚL

rocznie polska fabryka

Centra

Poznań

w domu - krem
na ulice - krem
do biura - krem
przez cały dzień
K R E M
UNIWERSALNY

Iste

J. I. S. STEMPNIOWICZ - POZNAN

Cegielnia Parowa WITASZYCE

stacja, poczta i telegr.: Witaszyce

dostarcza na dogodnych warunkach:

**dachówki (karpiówki), dreny od „1 1/2 do 9”,
cegłę maszynową, tonówkę,
dziurawkę, sufitówkę
i kominówkę**

Produkcja łączna 12.000.000 r.

Czekolady, cukry i kakao

Sp. Akc.

„GOPLANA”

w Poznaniu

słyną ze swej dobroci i dostępnych cen!

ERBEDONT